

Septembrie era pus odinioară sub protecția lui Vulcan, zeul focului, fiul lui Jupiter și al Junonei. Vulcan era așa de urât, în cât mama sa, zice fabula, îl aruncă în ocean, de sus din Olimp.

Vulcan e aruncat din nou pe pământ în urma unei certe cu tatăl său. Vulcan cade în insula Lemnos, schiopătă și învață pe locuitorii să lucreze fierul.

El avea drept tovarăși pe Ciclopî, fiii lui Uranus și ai Titeei, care avea numai un ochi.

Dar Vulcan fu mai fericit pe urmă că luă de soție pe cea mai frumoasă zeiță, pe Venus.

Atenienii instituiseră în onoarea lui cursele numite *Lampadophories* în care alergătorii trebuiau să-și treacă din mină în mină cite o făclie fără să o stingă.

Grecii serbau pe zeița bucatelor și Septembrie și Noembrie. La aceste serbări se formau corteji une-ori de 3000 persoane.

În Septembrie zilele descresc și mai mult, cu 1 oră și 43 minute : 46 minute dimineața și 57 seara.

Pe la 21 Iunie soarele ajunge la cea mai mare înălțime ; de atunci de la *solstițiul de vară*, el a început a se coborî și în Septembrie nopțile sunt egale cu zilele.

În această epocă a anului soarele ne trimite raze mai puțin călduroase, căci sunt mai înclinate.

SEMNE DE TIMP

Toamnă caldă, iarnă lungă. De cade ghinda înainte de Sint-Mihail, iarna se pune curînd. Răpiciune cald, Brumărel rece și umed. După Sintă-Mărie să nu porți pălărie. Tunetul din Septembrie vestește neaună multă în Faur și an mănos. Ducerea timpuriu a rîndunelilor înseamnă că și iarna se va pune iute.

DIŢ VISUL MEU !..

*Din visul meu de fericire,
Ce m'embăta cu dulce glas,
Azi mă trezesc indurerată...
Nici amintirea n'a rămas!..*

*S'a dus, cum piere o năluca,
S'a stins ca un șoptit de vînt
Lăsându-mă așa de tristă
Și singură pe-acest pămînt!*

*Afară toamna 'neet așterne
Pe drumuri vestecele foi.
Oh! unde-î ziua fericită
Ce ne legase pe-amîndoi?!*

Septembrie 1901

Anna Panaitescu

SNOAVĂ

Țiganiî la gară

- Ce tren îi haista coconașule?
- (Conducătorul repede) Tren de persoane, 11 și 45.
- Hauiliu Pirando fă! ăsta-î cică *de persoane*. Patru-zeci și nuștiu — cite.... ai scump taică!...
- Da a nostru care o fi, Gaftoane?
- Că bine zici Prindo, să 'ntreb.

Iancu N. Paun

ARSENE HOUSSAYE

Tablouri de pe timpul asediului Parisului

BĂRBATUL ȘI FEMEIA

Într'o seară din săptămâna focului și a sângelui, sgomotul se respândi în câmpiile Elysées că s'a împușcat o femeie—nu femeie frumoasă de statură—o amazonă—un colonel!—amanta cetățeanului Coeur du Roi. N'am văzut tragedia cea atât de mișcătoare.

Deschisei ușa casei mele, când aud pe o fetiță strigând vesel : „Mamă, mamă, uite iar prizonieri“.

Grozav și sinistru convoiul : miî de oameni galbeni cu părul vâlvoi care veneau la Montmartre să se ducă la Versailles.

Vream să închid ochii, dar curiozitatea animalică silia pe dobitoac să privească. Nu ne vedeam de alt-mintreala de cât de abia, fiindcă aveam în fața mea perdeaua groasă de copaci de pe șoseaua Triedland.

Înainte cu câți-va pași în tăcerea morței. Prizonierii nu spuneau nici o vorbă tot ca și soldații care-î înconjura. Rezvrătiții nu vorbeau, nu că n'aveau ce dar fie-care vorbă li era amenințată de o lovitură de sabie. Tot ast-fel erau opriți soldații să vorbească cu rezervă.

Oferi călare, cu spada în aer galopau la margine.

Înfiorător amestec de soldați, dezertori de garde naționale, de femei și copii ; căci pe toți acei cari-î deslănțuise de la Roquette nu-î mai pusese la închisoare : găsiră acolo 1500 de soldați în vîrstă de cincisprezece ani, fie-care mai viteji și mai întreprinzători de cât cei-alți.

Câte-va fete erau abătute. Cele-l'alte arătau încă beția pe praf de pușcă și de vin.

Un strein cărui i s'ar fi zis : „iată poporul cel mai deștept din lume“ n'ar fi recunoscut printre dânsii mulți parizieni. Ici colea cu toate acestea câte un obraz hotărât sau inteligent se deosebea în tablou. Se părea ce lumina lovia pe acela cu o aureolă fatală. Negreșit, nimeni n'ar fi vrut atunci să fie văzut, fiindcă toți erau niște învinși : dar acei care erau oameni se descopereau fără voie.

Coloana tăcută înainta.

Spectatorii cei rari—căci la Paris erau să-tui de atâtea dureri—se uita la ei cum trec fără spuie ceva. Nici o precauțiune, cu toate că orașul tot dormea. Se simțea că printre învinșii aceștia justiția singură trebuia să se indigneze împotriva celor răi, spunând celor buni : „Duceți-vă, și altă dată să știți să vă păziți“.

Auzeam iar vocea ascuțită a fetiței care striga : „Mamă, ia te uită, e ca la lăsatul secului, și-au întors hainele pe dos. Mamă, ia

te uită la copilul ăsta de trupă, nu'i-e frică, rîde.—Mamă, se zice că vin de la Père-Lachaise, de ce nu i-o îngropat acolo?—Mamă, vezi pe artileristul acela, care face o țigară? N'are s'o fumeze el.—Mamă, de ce domnișoara aceea cu rochia de mătăasă e acolo? Nu trebuia să se ducă”.

Copii au simțimântul pitorescului; comicul și tragicul îi isbesc mai repede de cât pe noi.

Cei din urmă prizonierii erau sub ochii mei, erau acei care se târăneau, aceia nu voiau să meargă de cât ghinotiți. Atunci băgaiu de seamă pe un bărbat și o femeie — bărbatul și femeia, sau amantul și amanta, — tineri încă, fețe expresive, dacă nu frumoase; bărbatul vre-un delegat secundar al comunei, femeia vre-o fostă fată în berărie, oamenii aceia se iubeau, trăiau cu aceleași idei; era vădit bărbatul târâse pe femeie, femeia ar fi târât pe bărbat.

— Mergeți, le zise ofițerul cu blândețe, cu toate că nu era pentru întâia dată când le vorbea ast-fe!

— Poate! zise un gard național, doamna are poftă să meargă în trăsură?

— Domnule, zise prizoniera ofițerului, nu vreau să merg mai departe; am suferit destule iusulte, au să ne împuște la Versailles, nu-i așa? atunci să ne ne împuște și aici, mai bine vroî să mor în Paris.

Și întorcându-se spre bărbatu-său:

— Dragă bărbate, vino să te îmbrățișez, o să murim iubindu-ne mult.

Bărbatul se aruncă în brațele femeii: n'avea aceiași vitejie în fața morței se clătina. se îngălbenea.

— Haide doamnă, reluă ofițerul, vezi bine că împedeci pe omul ăsta să aibă curaj!

Se mai sărutară înc'o dată, și ca și cum n'avusesse destul timp să se uite unul la altul cât trăise, se priviră amândoi cu o privire lungă, cea din urmă. Le veniră lacrimi în ochii.

Chiar și ofițerul simți o lacrimă în ochii săi, căci strigătul omeniei intră drept în inimile oamenilor de treabă.

— Și acum, reluă femeia, pune să ne împuște, omule.

— Lasă, lasă, începu ofițerul, nu-i treaba mea. Umblați, umblați repede, poate-om găsi o trăsură să vă sui într'însa.

Trăiască Comuna! strigă femeia exaltându-se din ce în ce.

Trăiască Comuna! repetă bărbetul trist de strigătul neveste-sei.

Și cum ofițerul îi privea, femeia se uita la el drept în față spunând:

— Eu am dat focul la Tuilleres.

Un strigăt de groază, se ridică împrejurul ei. Ofițerul n'avu nevoie să dea un ordin. Mulțimea furioasă o ridică și o duse într'un loc viran, care pe atunci mergea la șoseua Friedlan până la șoseua Reine Hortense.

Omul se sbătea ca uu leu ca să se ia dupe femei, strigând mereu:

— Să nu mă despartă de ea, vroiu să mă împuște cu dânsa, și eu am dat foc la Tuilleres!

Indată se isprăvi. Cum femeia se arunca înc'odată în brațele bărbatu-său spunându-i iar: Sărută-mă! — Căzură amândoi.

Coloana își urmă drumul ei funebru. Cel din urmă cuvânt fu al fetei, aplecată asupra celor două cadavre resuflând încă:

— Mamă, să le dau buchetul!

Spunând aceste cuvinte, copila lăsă un buchet pe sinul singurând al femeii.

CHIBRITURI

Se 'noptase bine-afară; iar boeru în halat, Cum n'avea de loc chibrituri, cheamă iute un

Un țigan cam prost din fire. — Mă să'mi cum-
[argat,
perî o cutie

•De chibrituri; bagă seamă, însă bune știî să fie

— Lasă coane c'o să-ți placă.

•Adică 'mneata 'mî spuî mie?

•Văz eu s'aibă gămalie

„Le încerc....” Ei haidi, pleacă.

— Uite plec ca vijelia. —

Dup'o-alergătură bună,

Se întoarce cu cutia;

Iar boeru-o ea în mină,

Și scoțînd mereu la bețe, pe 'ntunerie bijbiind,
Le tot freacă de perete. — Ce-are mă de nu

— Uite nu ia foc nici unu! — Ce spuî, cine?
[s'aprinde?
[nu se poate!

•Eu le-am încercat, ce dracu!. ș'au luat flacăra
[toate !....

Victor

ȘTIRI TIATRALE

Teatrul Național. Societatea Dramatică și-a anunțat repertoriul stagiunii aceștia, care conține următoarele piese originale: *Crimă saū Virtute* de Bengescu-Dabija; *Ciini* de H. G. Leca; *Visul lui Ali de Mircea Demetriade*; *Goana după gineri* de Cosmovici; *Ulimul sacrificiū* de C. Brăescu; *Eglē* de L. Daus; *Rivala* de Carlota Ungar; *Zina Carpaților* de Speranța și Grigoriu; *Moș Crăciun* de Ludvic Dauș; *Pescari din Saline* de Morasi; *Minorii* de Bacaloglu și *Din Surprizile gazetăriei* de Const. Brăescu; apoi o mulțime de piese localitate și traduse de d-nii Ionescu-Gion, Scarlat Ghica, Sfinx, Gusti etc.

Stagiunea va începe în ziua de 22 Septembrie cu piesa *Iulius Cesar*, tradusă de d-l Scarlat Ghica. Prețurile intrării sunt mult mai scăzute ca cei'alți ani și se primesc și abonamente.

* * *

În grădina și sala Mitică Georgescu continuă reprezentațiile trupei asociate. În zilele din urmă am avut beneficiul d-șoarei *Veve Georgescu* cu nostima piesă „Secretarul de le-